

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

30. szám.

Debrecen, 1926 július 24.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Az élet legnagyobb problémája.

Manapság különösen nagyon kevés embernek sikerül az élet. Ezt nemcsak a sok bűnös merényletből, sikkasztásból és öngyilkosságból következtethetjük, hanem a sok panaszos sóhajból és sóvárgó zúgolódásból is. Sokan tartják magukat pályatévészetteknek, szerencsétleneknek, félreismert nagyságnak, fel nem ismert tehetségnek, sorsüldözöttnek...

Ezek az életük alapjának és céljának legtöbbször a gazdaságot, a szépséget, a hivatali emelkedést, és világtól való tiszteltetést tekintik. Az életüknek nincs más becsesebb problémája, mint az ezekben való előhaladás. Sokan életük egyetlen feladatának a munkát tartják, mások meg csak az élvezetet és szórakozást. Ismét mások kombinálják ezeket és praktikusán beakarják osztani életükben a munkát és a szórakozást.

Rendben is volna legtöbbször mind az, ha az embernek csak teste volna, *de lelke is van* és gazdagok közt épügy mint szegények között annyi a tragikus szomorú sorsú ember, mert az elfelejtett, elhanyagolt és nem gondozott lélek kétségbeesetten követeli a maga jussát és a keserű harcok után, vagy ádáz és siralmas vergődés közben nem lát más utat a megutált és eltévészett élettől való szabadulásra, mint a halált. Ezt aztán vagy nehezen és gyáván várja, mint a százszor is megátkozott élettől való félelmes megváltót, vagy nem is győzi várni, hanem egy szörnyű órában megtébolyodva el dobja magától az életet, amely már úgyszólván elvesztett még akkor, amikor nyomorultan és hitetlenül lemondott a meggyógyításáról, a megszépítéséről és meghosszabbításáról az örökkévalóság számára.

Az ilyen embereknek a gyászos és nagy tévedése abban a helytelen felfogásban gyökeredzik, melyszerint azt hiszik, hogy az ember önmagáért van és hogy ez az élet az ember saját tulajdona. Holott oly könnyű belátni azt, hogy életünknek a kezdete és eredete sem függ tőlünk és az sem, hogy beszédeseknek szülessünk, vagy némáknak, hallóknak, vagy süketeknek, épeknek, vagy bénáknak. ?...

Mindnyájunknak be kell látnunk, hogy valami rajtunk kívül és felül álló, de egyuttal bennünk is működő végzetes és hatalmas erő adja meg ami életünknek lehetőségét, irányát és feltételeit végzetlen bölcsességgel és szeretettel és hogy valami csodálatos gondviselés biz ránk talentumokat, amelyekkel sáfarkodnunk kell!...

Ilyen drága talentum maga az élet is, melyet meg nem becsülni és Adójának tervei, céljai, parancsai szerint nem használni lakolást követelő *bűn*. Évszázadoknak, ezredeknek és milliányi ember-életnek a története bizonyítja, hogy az olyan élet szerencsés és sikerült, áldott és boldog, amely nem akar és nem tud külön, magának, a maga együgyű véges, emberi gondolatai szerint élni hanem keresi elfogadja és hittel cselekszi annak parancsait, Aki egyedül tudja mi jó nekünk és ezt így akarja velünk Pál által megértetni: „*Akik Istent szeretik minden javokra van*”. (Róm. VIII. 28.) Legyen ez a szeretet a te életednek már boldogan megoldott problémája.

Szamoskér.

Kósa Béla.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

A temetés.

Genfben jövetelem előtt nem tudtam megérteni azt, hogy a Kálvin sirja ismeretlen miképen lehet. Nem tudtam megérteni azt a kegyeletlenséget, mely feledni hagyta annak az embernek emlékét, ki századokra kihatóan átformálta a város életét s Genfet a reformáció tűzheiyévé tette.

Itt megértettem aztán mindent: először is azt, hogy itt tisztelik és megbecsülik az emberek a más véleményét, akaratát még holtuk után is, ezért nem emeltek Kálvinnak sem emlékművet, sem fejfát; másodsor azt, hogy itt nem csinálnak kultuszt a holtak emlékezetének; harmadszor pedig, hogy Kálvint nem külsőségek által tartják emlékezetükben a genfiek (nem is nevezik magukat kálvinistáknak, hanem reformátusoknak), hanem az ő szellemének, lelkületének akarnak méltó örökösei lenni, nem ragaszkodván az ő dogmatikai felfogásának múlandó elemeihez.

Maga a temetés oly egyszerű, a szertartás oly rövid, bensőséges, hogy az ember nem is gondolná,

Az összes gyászpompa egy néhány koszorú s a barátok, tisztelők elvonulása a halottas kocsi mellett, vagy a sir előtt.

Ami nekünk oly feltűnő, ez az, hogy nincs közének, vagy dalárda. A templomban nem szól az orgona sem. A koporsó nincs a gyászolók szeme előtt. A gyászszertartás legyen bár a háznál, azaz a ház egyik szobájában, vagy a templomban (amivel mindenkinek joga van, ha a háznál nem tudja rendezni azt), vagy a kórházi, temetői kápolnában, a holttest mindig kívül van, a halottas kocsin. A szertartás nem a holtaknak, vagy a holtakért, hanem az élőknek, élőkért van! Lehet, hogy e tény az itteniek kevésbé szenvedelmes természeté magyarázza, de sirás, jajveszékelés, göresös zokogás nem hallható, csak nagy kivételképen.

A genti egyház liturgikus gyűjteményében nem is találunk formulát a gyászszertartásra, annyira nincs annak sakramentumi jellege s annyira a lelkész vigasztaló, biztonyságtévő erejére van bízva e esemény. Több lelkéssel való beszélgetés után, így írhatom le annak lefolyását.

Az előfohász után a lelkész egy néhány bibliai helyet olvas fel, olyat, amely lehetőleg a helyzethez, alkalomhoz illő. Egy ilyen, különböző életkor szerint csoportosított biblia idézet-gyűjteményt láttam egyik lelkész könyvtárában s mondhatom, nagyon hasznos segédeszköz. A bibliaolvasás utána lelkész rövidebb vagy hosszabb beszédet (allocutiót) tart, rámutatván az elhunyt életében megnyilvánuló isteni kegyelemre s a vigasztalás forrására. A beszéd imába olvad. Az imát követő vigasztalást hirdető vigszavak után a család s rokonság autóra ül s kikíséri a temetőbe a halottas kocsit, illetve autót. Ha kéri a gyászoló felek, úgy a lelkész is kimegy. Nagyobb, ismertebb személyiség temetése a templomból történik, ahol is a lelkész imája, bibliaolvasása s beszéde után a testületek mondanak rövid búcsúbeszédet. A temetőbe vonulás előtt, de a gyászszertartás után a tisztelők hosszú serege vonul el a halottas kocsi előtt, néha egy negyed-óraig, vagy tovább is tart e levett kalappal tisztelgő elvonulás.

Ha a lelkész is kimegy a temetőbe, úgy ott előfohász, bibliaolvasás után egy rövid imát mond s elvonul. Utána a gyászoló felek is s a temető örök végzik a behantolást egyedül. Néha a temetőben történik a tiszteletadásnak előbb ismertetett módja.

Genf már ismeri a halottégetést is. Nehány évvel ezelőtt emelték a krematoriumot s e remek villának beálló építmény szobáinak s terraszának falai lassan-lassan telnek kis márványkockákkal, melyek mögötti üreg rejti kis urnában a drága hamvakat. Nincs ebben semmi borzasztó a genfiék számára. Csak a test válik porrá. A lélek egyesül azzal, kitől vétegett, ki nem nézi a halotti pompát, a gyászszertartásokat, de aki Ő hozzá, az Atyához méltó gyermeki életet vár s életen-halálón át buzgó vagyódást az Ő látására, bírására.

Dr. I. E.

Iskola

A debreceni református egyház tanítónőképző-intézetének értesítője. Szerkesztette: **Dr. Papp Ferenc igazgató.** Nehány évvel ezelőtt a debreceni egyház azzal a kéréssel fordult az egyházkerülethez, hogy mivel a tanítónőképzés teljesítése nem

a debreceni egyháznak, hanem az egész egyházkerületnek érdeke, s mivel hazánk területének megcsonkításával két más tanítónőképzőintézetünket elvesztettük s így ma már a debreceni az egyetlen az egyházkerületben, vállalja el az egyházkerület a debreceni tanítónőképzőintézet társfenntartóságát. Az egyházkerület ezt akkor ki is mondta, s ha nem kötelezte is magát egyelőre — anyagi akadályok miatt — a fenntartási költség felének viselésére, de az addigi évi segélyt jelentékenyen meghaladó hozzájárulást fogadott el. — Reméljük, hogy a társfenntartóság elfogadását egyik érdekelt tényező sem fogja megbánni s így okunk van ezt az érdemes intézetet nemcsak a debreceni egyház, hanem egyszersmind az egyházkerület intézetének tekinteni. A tanárok száma az igazgatón kívül, de a két gyakorlóiskolai tanítót beleértve, 9. Ezenkívül az iderendelt gazdasági szakelő és három óraadó. Ezek közül kettő — választanár. Mert az intézetnek saját választanára nincs. A tanárok általában ismert elsőrendű erők. Most ugyan komoly veszteség éri az intézetet Medgyaszay Lenke gyakorlóiskolai tanítónő nyugalmavonulásával. Harmincegy évi szolgálat után megy nyugalmába ez a valóban kiemelkedően jeles tanítónő, aki hatalmasan megcáfolta azt a sokszor hangoztatott állítást, hogy a gyakorlóiskola már mint ilyen nem lehet más iskolákkal versenyképes. A tanítványok száma az öt osztályban 119 volt, de vizsgát csak 112 tett. Harminc százalékuk részesült tandíjelengedésben és azonkívül egyéb támogatás is szépen volt. Az egyházkerület 30 millió koronát adott internátusi ellátási díjak kifizetésére, Debrecen város diáksegélyzõalapjából pedig 14 és fél millió koronát kaptak az intézet növendékei. Úgy tudjuk, hogy a Baltazar—Amerikai alapítvány is nagyobb összeget, talán 12 millió koronát adott az intézeti növendékek segélyezésére, de erről az értesítőben nem olvasunk. Egyébként minden tekintetben mintaszerű, gondos tanítás és nevelés jellemzi úgy az intézetet, mint a leányközépiskolával közös internátust.

A mezőtúri református főgimnázium értesítője. Szerkesztette: **Borsos Károly igazgató.** A mezőtúri gimnázium már akkor, amikor még csak hatosztályos parókula volt, úgy volt ismeretes, mint az egyházkerület egyik legjobb iskolája. Persze, mint kiépült főgimnázium annál jobban növekedett jelentőségben. Kivált a mostani kitűnő igazgató vezetése alatt, akinek nevéhez fűződik a mintaszerű internátus létesítése is. Az értesítőből örömmel látjuk, hogy az intézet méltó régi jó híréhez. — Az értesítőt igen szép jellemrajz vezeti be, Lányi Lajosról, az intézet múlt évben meghalt kiváló volt tanáráról, Varga Gábor tanár tollából. — Gondolatokban gazdag az igazgató évnyitó és évzáró beszéde. Nagyon helyes az intézet majd nem négyszáz esztendő történetének rövid összefoglalása, mint az értesítő stereotíp tartalma. A tanárok száma az igazgatón kívül 18. Az egészségtan, a testnevelés, az ének és a zene (mert itt külön zenetanár van!) leszámításával a szorosán elméleti tárgyakra marad az igazgatóval együtt 15 tanár, kik közül csak egy helyettes, de az is okleveles. Azonkívül hat óraadó inukódott, olyan tanárjelöltek, akik gyakorlaton vannak. A két alsó osztály párhuzamos. A tanulók száma a 10 osztályban 397, tehát zsúfolt-

ság nincs, de elegendő vannak. A tanulmányi előmenetel statisztikája szigorú osztályozásra vall. Önképzőkör, tornaegylet, énekkar, zenekör, gyorsíróársaság, cserkészcsapat pompás működése egyaránt az ifjúság helyes vezetésének bizonyosságai. Az ifjúságnak az év folyamán jutott különböző segélyek összege majdnem másfélszáz millió kor. A diákotthon-nak nevezett s úgy berendezésében, mint vezetésében példaképpen szolgálható internátusban 126 rendes és 13 bejáró tag volt. A kiváló vezetőtanár, Mezey Sándor mellett négy ifjú tanár, illetőleg tanárjelölt, akik néhány órát a gimnáziumban is tanítanak, végzik az ifjúság korreptálását. A gimnázium humángimnázium marad továbbra is.

A berettyóújfalui református polgári leányiskola értesítője. Összeállította: **Dr. Pácz Sándor igazgató.** Nagyon csinosan kiállított füzetben, mely méltán dícséri Kéry Imre berettyóújfalui nyomdáját is, számol be a berettyóújfalui polgári iskola működésének kilencedik évfolyamáról. A csinos füzet azt beszéli, hogy az iskola vezetőjének a rend, tisztaság, szépség iránt fejlett érzéke van, ami pedig, kivált leányiskola vezetésénél, nem kicsinylendő érték. Az ifjú intézet fenntartója a debreceni egyházmegye. A tanárok száma az igazgatót kivül négy, és óraadó vallástanárral, 24 óraadó énektanító. A tanulók száma 122 rendes és 29 magántanuló. A rendes tanulók közül 67 református, egyéb vallásfelekezetek közt a róm. katolikus van legnagyobb számmal — 27 — képviselve. Van ifjúsági önképzőkör és segítőegyesület is.

A dunamelléki református egyházkerület budapesti theologiai akadémiájának értesítője. Szerkesztette: **Dr. Kovács J. István, igazgató.** A minden tekintetben magas színvonalú intézetről, melynek tudós tanárai országosan ismert férfiak, nem szükséges bővebb tájékoztatást adnunk. A hallgatók összes száma 72, kik közül 6 külföldön volt. Hat a nőhallgatók száma. Az internátusban volt elhelyezve 44 hallgató. Nevezetes az akadémiával kapcsolatos belmissziói iskola, melynek 56 hallgatója volt, de csak 32 nyert végbizonyítványt. Az akadémia hallgatói egyúttal a tudományegyetem bölcsészeti szakának rendes hallgatói lehetnek. Az internátusi kedvezményt igénybe vevők kötelezik magukat, hogy annyi éven át a dunamelléki egyházkerületben teljesítenek szolgálatot, amennyi az internátusi kedvezménynek megfelelő.

Külföld

A Biblia a francia Akadémián. Pierre Lotinak, az egyik legművészebb és leglelkibb modern francia regényírónak („Az Izlandi Halász” stb. világhírű szerzőjének) halála után helyét a francia Akadémia negyven „halhatatlan”-ja közt Besnard Albert festőművész foglalta el. Ez az utóbbi, elődjéről a hagyományos szokás szerint beszédet tartván, abban többek között így szólt:

... A Loti édesanyja még boldogsága árán sem volt hajlandó kezével megajándékozni Vianod Theodort (a P. L. atyját, mert a Loti csak írói neve volt. Szerk.) másként, csak úgy, ha ez reformátussá lesz. Ez azután sietett is eképpen cselekedni. Ez a nem mindennapi szilárdságról való bizonyosságtevés,

nemde, csattanósan mutatja, milyen kiváló nő volt a Loti édesanyja?

... A finoman fogékony lelkű nővér és az alkalmilag irogató és műkedvelően művészkedő hivatalnok-anya mellett ott állott a nagyon gyöngéd, de nagyon buzgó hugenotta édesanya, a Bibliával a kezében. A Biblia a református otthonokban rendkívül eleven életet élő tárgy. Ez a fekete bőrbe kötött könyv, amelyet a tisztátalansággal való érintkezéstől ugyanolyan színű szövettök véd, a lakás valamelyik szögletében külön helyet foglal el, amelyet a család minden tagja ismer és ahol könnyen rá tud találni a könyvre, hogy tanácsot, vigasztalást, példát merítsen belőle. Egy olyan öreg barát ez a könyv, aki ugyan udvariaskodni nem szokott, de akire mindig lehet számítani...

Bizony, nem emlékszünk, hogy a Magyar Tudományos Akadémián hallatszott volna ilyenféle hang az újabb időkben, emlékbeszédekben és egyebütt. Pedig a mi Akadémiánkat egykoron — a felekezeti statisztika alapján némi joggal — „consistorium calvinistarum”-nak csufolgatták...

ri.

Az orosz valláspolitikai helyzetről nemrég Nuelsen, a mozgékony methodista püspök, saját tapasztalatai és hiteles értesülései alapján a következő hiteles helyzetképet festette meg: „Az bizonyos, hogy az orosz vezetők kimondott atheisták. Azonban a vallásüldözéseket a szovjetkormány megszüntette, mert megértette, hogy ezek visszafelé sülnék el. Ma a szabad egyházaknak nagyobb szabadságuk van Oroszországban, mint amilyen volt a katolikus Ausztriában ezelőtt 20, a lutheránus Szászországban ezelőtt 40 esztendővel. A folyó év virágvasárnapján 500 főből álló gyülekezetnek tartottam istentiszteletet és három orosz nemzetiségű lelképásztort szenteltem föl. Az egykor stundistáknak nevezett evangéliumi keresztyének három évvel ezelőtt másfélmilliónyin voltak, ma két millió a számuk. Ezek engedélyt kaptak arra, hogy Leningradon (Szent-Pétervár) egy 300 növendékkel bíró lelkészképző-intézetet állítsanak föl. Míg azelőtt csak német nyelven volt szabad végezni a lutheránus istentiszteletet, ma már megvan a lehetőség az orosz nyelven tartásának. — A baptisták ujságot adnak ki, amelyet be kell ugyan mutatni a cenzurának, de ettől eltekintve akadálytalanul jelenhetnek meg. — A molokánok szektája, amely az orosz egyházból szakadt ki s hasonló a stundistákhoz, szintén nincs akadályozva fejlődésében, s ma már körülbelül ez is 2 millió tagot számlál. — A helyzet tehát ma az, amit jól jelképez egy moszkvai üzlet két kirakata a bejárat két oldalán: az egyikben ott láthatók az összes szovjet-írlvények és a megfelelő atheista irodalom termékei: a másik rakva van gyertyákkal, feszületekkel, mitrákkal és szentképekkel”. — E kétségtelenül nagyon örvedes eredmények mellett most már csak az a kérdés: vajon nincs-e ezeknek túlságosan nagy áruk: azaz vajon a „szabad egyházak”, a lényegükben rejlő fűrge alkalmazkodóképességgel, nem tesznek-e némely tekintetben veszedelmes engedelmeket úgy gyakorlati, mint elvi téren a szovjeteknek? Olvastunk már olyan beállításokat is, amelyek erről tudni vélnek.

ri.

A francia protestáns lelképásztori családkról ime egy legújabb, kedves és épületes statisztika: A papi familiák száma 472, a gyermekek száma bennük 1170. Az 1925. év folyamán e 472 családban

56 gyermek született, tehát minden 8 családra esett egy születés. Tízgyermekes család van köztük 1, nyolcgyermekes 3, hétgyermekes 5, hatgyermekes 11, ötgyermekes 24, négygyermekes 41, háromgyermekes 50. Mindenütt azonban csak a kiskorú gyermekek vannak számítva, tehát a számuk tulajdonképpen még sokkal kedvezőbbek! Gyermekhalálozás viszont ebben a 472 családban az egész 1925. év folyamán mindössze kettő volt! — Érdeemes volna hasonló statisztikát a magyar protestáns lelkipásztori családokról is összeállítani, nemcsak annak a kétszerkettő erejével igazolására, hogy a protestáns papok bizony nem egykéznek (emlékezhetünk, hogy a közelmúltban ilyenféle világrengető vád is merült föl!) — hanem annak a kimutatására is, hogy pusztán csak a nyers nemzeti életerő szempontjából is mekkora gonosz és esztelen tékozlás a lelkészi özvegyek és árvák iránti kellő felelősségérzet híjján elkallódni, elnyomorodni hagyni a magyar protestáns lelkészcsaládok friss és dús sarjait. **ri.**

Különfélék

A kormányzó ezüstitakodalma. Július 22-én volt huszonöt esztendeje, hogy Horthy Miklós, Magyarország kormányzója házasságot kötött az aradi református templomban feleségével, jószáshelyi Purgly Magdával. A nevezetes évforduló alkalmából Debrecen város és a tiszántúli egyházkerület könyvnyomda-vállalata díszesen kiállított egyetlen példányban kinyomatta azt a beszédet, melyet annak idején a költő-lelkű aradi református lelkész, Csécsi Imre mondott a boldog ifjú pár házasságának megáldására s hódolata jeléül felajánlotta a kormányzó úrnak. A díszes albumot, melyet az idegen járom alá jutott Arad református templomának képe is ékesít, a kormányzó úrnak Uray Sándor lelkész nyújtotta át, aki, mint akkori aradi segédlelkész, szerezte meg volt főnökétől a beszéd szövegét s aki így főképpen érdemes a kedves ajándék létesülhetésében. Az Isten adjon a kormányzónak sok boldogságot családjában és engedje meg, hogy boldog házasságkötésének színhelyén sokszor megfordulhasson még — mint ismét magyar uralom alatt álló területen.

Dr. Zoltay Lajos. A kormányzó megengedte, hogy a debreceni tudományegyetem bölcsészeti kara Zoltay Lajos debreceni városi múzeumi igazgató-órt tudományos munkássága elismeréséül honoris causa doctor-rá avathassa. A hivatalos lap egyik utóbbi számában jelent meg ez a hír, mely őszinte örömet okozott mindazok körében, akik a Zoltay értékes egyéniségét és munkáját ismerik. Zoltay a múlt század nyolcvanas éveinek derekán végezte a teológiai tanfolyamot a debreceni kollégiumban, amelyet úgy megszeretett, hogy mint pályavégzett is itt maradt az akkor még szokásos módon „heverő diák”-nak. Mint ilyen, a Debreceni Ellenőr című lapnál újságíróskodott Szabolcskával együtt, majd a nagybecsű városi levéltárban talált búvárló hajlamainak megfelelő alkalmazást. Sok nagyértékű adatot kutatott itt fel Debrecen múltjára vonatkozóan s amellet különös előszeretettel és nagy sikerrel dolgozott az iparművészeti emlékek felkeresésében. A városi múzeum létesítésekor múzeumőr és tb. igazgató lett s elsősorban az ő kiváló munkásságának eredménye, hogy a debreceni

városi múzeum olyan magas színvonalra emelkedett, hogy Déri Frigyes a maga fejedelmi adományával ezt a múzeumot találta a legméltóbbnak gazdagítani. A múzeum életéről adott hivatalos jelentései maguk is egy-egy tudományos értekezésként szolgálnak s amellet különös érdeket nyerne azáltal, hogy Zoltay, mint kitűnő rajzoló, a nevezetesebb gyarapodásokat finom tollrajzokban bemutatja. Rajzoló képességét az egyházkerületi térkép tervezésével is nagyszerűen bemutatta. Tudományos munkássága értékénél, melyről egy egész sereg értekezése tesz bizonyosságot, csak páratlan szerénysége nagyobb. Annál inkább örülni kell az őt ért nagy kitüntetésnek, mely a magát észrevételni nem akaró érdem jutalma. Büszkék lehetünk mi is a nagy elismerésre, mert Zoltay izig-vérig a miénk.

Felmentették a Közlöny szerkesztőjét. A Debreceni Református Szemle cím alatt megjelent lap egyik cikkében a debreceni lelkészeket támadta. Tukacs György szénior a theologus ifjúság Közlöny-ében válaszolt a cikkre, a többek közt ezt írván: „De hát számít-e ebben az újságoltban a becsület? Fő a szenzáció”. Tukacsot ezért a Szemle részéről bíróság elé állították, mely azonban felmentette azzal a megokolással, hogy a sértést *jos gos felháborodásban követte el.* Az ítélet jogerős.

A nyírmeggyesi református egyház érdemes lelkipásztorának, Tukacs Lajos esperesnek 50 éves lelkészi jubileumát július hó 25. napján üli meg ünnepélyes keretek között.

Az Országos Református Lelkész-Egyesület lelkészi konferenciája, a mohácsi vész négyszázados emlékeztelére tartandó ünnepélyes istentisztelete és országos közgyűlése augusztus hó 25—31-ig fog tartatni Hajduböszörményben. A három napos lelkészi tanfolyamon s a vele kapcsolatban a nők (papnők), családtagok és világiak részére tartandó országos belmissziói konferencián csak azok vehetnek részt, akik augusztus hó 7-ig a megszabott negyvenezer korona jelentkezési díjat beküldik Bakóczy Endre lelkészhez Hajduböszörménybe. — Ha a jelenikezők közül valaki bármi okból nem jöhetne el, annak negyvenezer koronája a Kálvineumot illeti. Mindenki annyi félárú jegy váltására jogosító igazolványt fog kapni, ahány személy után a negyvenezer korona jelentkezési díjat befizette. A konferencia résztvevőit augusztus 25-én a debreceni állomáson minden Hajduböszörmény felé induló vonatnál megbízottak várják. Mindenki hozzon magával egy lepedőt és egy takarót. Az elszállásolás a Kálvineumban és magánházaiknál történik. Mindennemű elszállásolási ügyet a helvi intézőbizottság rendez, melynek elnöke: Bakóczy Endre lelkész. A debreceni elszállásolást dr. Erdős K. ORLE. titkár intézi. Kálvintér 9. sz., Debrecen. Az étkezés együttes a Kálvineumban, ára (reggeli, három ebéd, négy vacsora) százezer korona, mely összeget minden résztvevőnek azonnal ki kell fizetni. Az igénybe nem vett étkezések után fennmaradó díj a Kálvineumé. Szeptember 1-én indulás Debrecenből Nyíregyházára 7 ó. 52 perckor, 10 órakor a Leánykálvineum felavatása.

A Kálvineum igazgató-tanácsának rendes évi gyűlése 1926 augusztus 1-én d. e. 8 órakor lesz a Kálvineum székházában Hajduböszörményben. Tárnyak: A Fiú- és Leánykálvineum múlt évi jelentése s a jövő évi ügyek intézése.

A Leánykálvineum építkezése gyors ütemben halad előre. Az „eternit“ tető már áll, a betonmennyezetek már készen vannak, a belsőfalak vakolása befejezett, ajtók és ablakok be vannak állítva, a vízvezetési és központi fűtési szerelők munkák is javában folynak. Az épület külső vakolása is megkezdődött s a mennyezeti terhelési próba után csak a közfalak felhúzása és burkolati munkák hiányoznak. A régi épület átalakításáról és tartozásáról még mindég nem lehet beszélni, mert a lakók kiköltözése mindeddig nem történt meg.

Tájékoztató a debreceni református főgimnáziumba leendő felvétel ügyében. Azoknak az aggodó szülőknek a megnyugtatására, akiknek fiai a múlt évben a főgimnáziumban tanultak, közöljük, hogy az igazgatóság a fenntartótestület elnökségével egyezően mindazon tanulóknak bevételeiről és elhelyezéséről gondoskodni fog, akik jogosítva vannak a felsőbb osztályba való lépésre, sőt azoknak is tart fenn helyet, akik szeptemberben a javítóvizsgálatot sikerrel leteszik és az intézetben óhajtják folytatni tovább tanulói pályájukat. A legnehezebb a helyzet az V. és VI. osztályban, de itt is gondoskodik az igazgatóság és a fenntartótestület, hogy senki ne maradjon ki azok közül, akik az intézetnek a múlt évben tagjai voltak és jogosítva vannak a továbbtanulásra. Az V. és VI. osztályon kívül, főként az alsóbb osztályokban, még más intézetből jövő jó magaviseletű és előmenetelű tanulók számára is lesz hely az intézetben. A beíratást június végén az intézet saját növendékeire nézve is lezártuk és szeptember hó 1-én kezdjük meg újra. Addig sem előjegyzésnek, sem beíratásnak nincs helye. Ismétlő tanulókat csak méltánylandó körülmények között és okokból veszünk fel. Más intézetből jövő ismétlő tanulók felvételre nem számíthatnak. A javító vizsgálati engedélynél a tanári kar és főtiszteletű püspök úr a kegyelem legszélső határáig elmegy, viszont a tanári kar elvárja, hogy a növendékek komolyan készüljenek a javítóvizsgálatra, mert ellenkező esetben pályájuk továbbfolytatása nem biztosítható. Azoknak a névsora, akik javítóvizsgálati engedélyben részesülnek, augusztus hó első napjaiban olvasható majd az intézet hirdető tábláján, a jótéteményekre felvett tanulóké pedig augusztus 20-án. Debrecen, 1926 július hó 17. Az igazgatóság.

A mezőtúri református gimnáziummal kapcsolatos Református Diákotthonban még 8—10 hely üres. Évi ellátásdíj 600 pengő; jó előmenetelű tanulók kedvezményt is kaphatnak. Felvételüket kérik igazgatótanácsához intézett kérésükkel küldjék el évvégi bizonyítványukat Mezey Sándor dr. vezetőtanárhoz.

Papválasztás Gyulaházán. A gyulaházi református egyházközség patriárkális kort ért lelkésze: Bakó Károly 78 éves korában, 50 évi hű pásztorkodás után 1926 június hó 27-én nyugalomba vonult. Isten kegyelme kísérje továbbra is a hű sáfárt megérdemelt nyugalmában. A lemondás folytán megüresedett lelkészi állást Gyulaháza egyházközsége július hó 11-én Pethő Károly gyulaházai segédlelkésszel szép egyetértésben, egyhangú, lelkes meghívás útján töltötte be. Az ifjú lelkipásztor négy évi gyulaházai agilis segédlelkészi működése alatt sok tanújelét adta annak, hogy méltó pásztor lesz gyülekezetének s hű sáfár Isten országa megépítésében.

Baja Mihály debreceni költőpap legújabb verseskötetére, mely „Óh szép ifjúságom“ címen jelent meg, ez alkalommal is felhívjuk olvasóink figyelmét. A könyv a szerző legújabb munkásságának a gyöngyét tartalmazza 160 oldalon, pazar kiállításban. Egy kötet fűzve 30.000 K. díszkötésben 80.000 korona. Megrendelhető a szerzőnél, Baja Mihály református lelkész Debrecen, Kossuth-u. 75. sz. címen. A könyvek bolti ára jóval drágább lesz. Célszerű a megrendeléseket mielőbb teljesíteni.

A kecskeméti keresztyén egyházaknak a földbirtokrendező bizottság jelentékeny földterületet osztott ki és pedig a római katolikus egyháznak 870 holdat, a református egyháznak 120 holdat. Ha az OFB. a számarányt vette volna figyelembe, a református egyházat legalább is 270 hold föld illette volna.

Balatonalmádiban Reich Sándor vezérigazgató az építendő református templom javára egymillió koronát adományozott. Az egyház presbiteriuma küldöttségileg mondott köszönetet a nemesszívű adakozónak. Aki bőven vet, bőven is arat.

A budapesti józsefvárosi egyházrész telket vásárolt, melyen igen értékes épületek állanak. Az épületek csekély átalakításával elég könnyen lehet létesíteni lelkészi, segédlelkészi lakást, valamint gondnoki és lelkészi hivatalt is. Másfelől kilátás van arra is, hogy az egyházrész templomát is renoválhatja és kibővítheti befogadó képességét.

Tanulmányút. Dr. Ecsedy István tanítóképző-intézeti tanár, egyetemi magántanár Kis-ázsiaiba megy tanulmányútra. A hortobágyi élet igazi ismerője a kisázsiai pásztoreletet fogja tanulmányozni, egyben keresi a magyar és török faj közös vonásait. Isten áldása kísérje fáradságos útján.

A „Hit és Szervezet“ világkonferenciája. A keresztyén egyházak egyesítésének nagy tervével foglalkozó „Hit és Szervezet Világszövetség“ világkonferenciáját Svájcba hívja össze aug. 1-ére. Ezt megelőzőleg, július 28—30-án, a fenntartó-bizottság ülészik.

A budapesti református egyház szeptember első hetében négyosztályos elemi népiskolát nyit meg a holland gyermekek adományából. Az állam és a főváros is kellő megértéssel támogatják a református egyház ezirányú törekvését. Az iskolázás teljesen díjtalan lesz. Legyen Istennek áldása áldozatkész holland testvéreinken, az iskola tanítóin és kicsinyein egyaránt.

Lelkészválasztás. A lovashereví gyülekezet július 11-én, vasárnap 21 pályázó közül nagy szótöbbséggel vitéz Komáromi Jánost, budapesti józsefvárosi segédlelkészt választotta meg lelkipásztorául. Az új lelkipásztor Budapesten is sok irányú munkásságot fejtett ki a belmisszió és lelkigondozás terén. Kívánjuk, hogy építő és gyümölcsöző legyen szolgálata új munkakörében is.

Az országos cserkész tábor Megyeren már megkezdte a versenyeket. Mintegy 8000 cserkész gyűlt össze a 400 sátorból álló táborba. Még a telefont és vízvezetékét is bevezetik.

Az Országos Protestáns Árvaház elnökévé dr. Pesthy Pál igazságügyminisztert választották meg. Isten legyen vele ilyen irányú munkájában is.

A budapesti Kálvin-téri templom renoválása a napokban kezdetét vette. A javítás körülbelül 400 millió koronát vesz igénybe. A munka előreláthatólag már szeptemberre kész lesz. Az egyháztanács a munkát befejezéséig a régi képviselőház nagytermét bérelte ki.

Megalakult a nagykőrösi Arany János református gimnázium diákszövetsége. Az alakuló-gyűlésen mintegy háromszáz jelentek meg, akiknek egyrésze félszázad előtt érettségizett. A szövetség elnökévé id. Jalsoviczky Sándor államtitkárt választották meg.

A verbászi zsinat a jugoszláviai evangélikus egyházat két kerületre osztotta. A nyugati kerülethez tartozik Szlavónia, Bosznia, Muravidék, Horvátország és a Szerémség esperességei 58,000 lélekkel; a keletihez a bácsi, bánáti és belgrádi esperességek 62 ezer lélekkel. A szlovákok nem tartoznak ide.

50 éves lelkészi jubileum. Bensőséges ünnepléssel ülte meg a sajtóvárosi egyház lelképásztorának, Bartha Mihálynak ötven éves lelkészi jubileumát. A helybeli dalárda szép énekszáma után az ősz lelkész maga mondott imádságban az egek Urának köszönetet a palástos szolgálatban eltöltött 50 esztendőért. Az Isten áldó kegyelme nyugodjon meg továbbra is az ünnepelt lelkészen és az ünneplő gyülekezeten.

Beiratkozási hirdetés. A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem mind a négy (ref. hittudományi, jog- és államtudományi, orvosi és bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi) karán a rendes beiratkozások az 1926—27. tanév I. felére 1926 szeptember hó 1-én kezdődnek és bezárólag 12-ig tartanak. Utólagos beiratkozásra engedélyt október hó 6-ig az illetékes kari dékán, október hó 14-ig bezárólag az egyetem Rectora adhat. Utólagosbeiratkozásnak azonban a megállapított létszám keretén belül csak azokra nézve van helye, akik valamely más főiskolán azért nem voltak felvehetőek, mert ott a létszám betelt. Beiratkozni csak engedéllyel lehet. A beiratkozási engedélyt kérő folyamodványt annak a karnak a dékánjához, amely karban a folyamodó beiratkozni kíván, 1926. évi aug. hó 1. és 31-ike között kell benyújtani. Minden első ízben folyamodónak a következő okmányokat kell folyamodványához csatolnia: 1. Születési anyakönyvi kivonatát. 2. Középsékolai érettségi bizonyítványt. 3. Erkölcsi bizonyítványt folyamodónak eddigi magatartásáról, különösen a nemzetiség szempontjából (városi vagy községi előjáráságtól). 4. Közhatósági bizonyítványt a szülők foglalkozásáról, vagyoni helyzetéről s arról, mióta laknak jelenlegi lakóhelyükön, azelőtt hol laktak és

mivel foglalkoztak. 5. Annak a középiskolának, amelyen a VIII. osztályt végezte, igazgatója által kiállított bizonyítványt eddigi magatartásáról és arról, alkalmas-e főiskolára való fölvételre. A tandíjat a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr későbbben fogja megállapítani.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lap tulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tisztántúli református egyházkerület püspökétől.

1612—1926. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes úr!

Az érdekeltekkel leendő közlés kérésével tudatom, hogy az I. lelkészképesítő vizsga idejéül a f. évi szeptember hó 21 (huszonegy) és következő napjait, a II. lelkészképesítő vizsga idejéül pedig a f. évi szeptember hó 24 (huszonnégy) és következő napjait tűztem ki; mindkét vizsga helyéül a kollégium kis tanácstermét jelöltem meg.

Az első vizsgára jelentkezés ideje: szeptember 20 (husz), délelőtt 11 óra, helye: a lelkészképzőintézet igazgató hivatala (Kollégium).

A második vizsgára jelentkezés ideje: szeptember 23 (huszonhárom), délelőtt 11 óra, helye: egyházkerületi főjegyző lelkészi hivatal (Kálvintér 8.).

Az írásbeli vizsgálatok jelentkezés napjai d. u. 3 órakor tartatnak.

A vizsgálati szabályzat (376—1916. Ekh. hat.) 2. és 22. §-ai szerint mind az I., mind a II. vizsgálatra jelentkezők a vizsgálatot megelőzőleg egy hónappal tartoznak okmányaik (theol. végbizonyítvány, illetőleg I. lelkészképesítő vizsgai bizonyítvány; összes szolgálati bizonyítványok; a theol. tanfolyam bevégezése, illetve az I. lelkészképesítő vizsga letétele óta) a lelkészképzőintézet igazgatóhoz, illetőleg az egyházkerületi főjegyzőhöz beküldeni, hogy az esetleges hiányok pótlására idő álljon rendelkezésre.

Felkérem Nagytiszteletű Esperes urat arra is, hogy amennyiben a vizsgát megelőző utolsó hónapban valamelyik jelölt ellen fegyelmi eljárás tétetett volna folyamatba, úgy erről — a vizsga idejét megelőzően — hozzám jelentést tenni méltóztassék.

Teljes vizsgálati- és pecsédij címén 24, illetve 6 pengő fizetendő.

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1926 július 15.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázati hirdetés.

A körösnagyharsányi református egyház nyugdíjazás folytán megüresedő soros-kántortanítói állásra pályázatot hirdet.

Javadalom: Készpénz 1680 K, búza: 5 köből

Kun József késműves és műköszörűs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

és 1 véka, tengeri: 5 köböl és 1 véka, tűzifa 2 öl, szántó föld 10 kh. 872 □-öl, lakás természetben és államsegély; értékegység 24.

Kötelessége a reábizott osztályok vezetése, orgonista-kántori szolgálat tanítótársával, hetenként fölváltva, lelkész helyettesítése akadályoztatása esetén és a kanonikus órákon, az egyházi énekkar vezetése, lelkésznek mindennemű belmissziói munkában segédkezés, az egyház és iskola költség-előirányzatának és zárszámadásának, a lelkész útmutatása alapján való összeállítása.

Pályázhatnak református vallású s felekezeti képzőben nyert orgonista-kántori oklevéllel is bíró okleveles férfi tanítók. Menekültek és B-listások előnyben.

Pályázati határidő f. év július 30. Kántor-próbákat augusztus 1-én 11 órakor tartjuk meg, ezen a pályázók saját költségükön megjelenhetnek.

Pályázati kérvények iskolaszéki elnök (Körösnagyharsány, Bihar m.) címére küldendők.

Presbitérium.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörésses-lopás-, szállítmány- és élet-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

1F—52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbitereknek és egyháztagnak a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi Elnökséggel történt megállapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

Debreczeni István
órás mester Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „(R-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz. Kézművesipari Tárlat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve.

FITTLER SÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,

iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt árkért

Árjegyzék ésköltségvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

VÁSZON—FEHÉRNEMŰ és KELENGYE szaküzlet.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

3—4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SARJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a nőegyesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előljárósága fiatal s.-lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palástartal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívta ki. Ezért felkérem, szíveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, szíveskedjék figyelembe venni, hogy a palástartal egy jeles képzettségű, nemes ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajtjuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtánók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szíves üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palástartal ifjú lelkészünknek nagy örömet szerezte.

Fogadja szép munkájáért az előljáróság teljes elismerését.

Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.

Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: Eröss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT

könyvujdonságok:

Gyűlvész István: Én vagyok az út	K	18,000.—
Hastings: A mintakép	„	50,000.—
Heyns: Református dogmatika	„	175,000.—
Hegyaljai Kiss Géza: Lorántfy Zsuzsanna	„	35,000.—
Lévay Lajos: Egyházi beszédek	„	62,500.—
Makkai Sándor: Aratás	„	85,000.—
„ „ Öntudatos kálvinizmus	„	25,000.—
„ „ Megszólalnak a kövek.	„	35,000.—
„ „ A halál mysteriuma	„	24,000.—
Musnai L.: Életnek beszéde	„	50,000.—
„ „ Az Újszövetség	„	65,000.—
„ „ A magyar biblia története.	„	15,000.—
Porcsalmy Gyula: Boda Katalin	„	54,000.—
Ravasz László: Az ember életútjának felén	„	112,500.—
Révész Imre élete 1826—1881	„	100,000.—
„ „ Mennyei nász-dal	„	25,000.—
Stalker James: Fájdalmak embere	„	77,000.—
Vásárhelyi J.: Bizonyágtétel	„	125,000.—
Victor Gabriella: A pataki vár gyöngye	„	65,000.—

UJDONSÁG! ♦♦♦♦♦ MOST JELENT MEG!

A leghasznosabb vizsgai jutalomkönyv

Méliusz Kis Könyvtára

vasárnapi olvasmányok gyűjteménye.

Szerkeszti: Uray Sándor, debreceni református lelkész.

1. szám. Uray S.: Tudod-e mit olvasol?	K	5,000.—
2. „ — Nők az egyházban	„	6,000.—
3. „ — A keresztyén jellemről	„	6,000.—
4. „ Zih Sándorné: A láthatatlan Isten—Idegenben (két kis elbeszélés)	„	5,000.—
5. „ Amikor Nagy Péter uram nem ment el a gazdakörbe	„	4,000.—
6. „ Uray S.: Gonosz Pista bójtót tart	„	4,000.—
7. „ — Nagy Jóska tenyerest kapott	„	4,000.—
8. „ Fekete János: Eletiskola	„	4,000.—
9. „ Solymosi József: Két világ	„	5,000.—
10. „ Makay Lajos: A pokol udvari szállítója	„	5,000.—

A 10 füzet együtt K 45,000.—

VIZSGALAPOK

kis- és nagyvonalas 1 drb K 700.—

Az iskolai év befejeztének közeledésével

**iskolai jutalomkönyvek,
mesék és ifjúsági elbeszélések** óriási választékban.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papir-, írószer- és zenemű kereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

♦ Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedialunk. ♦